

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1914.

Andra kammaren.

Nr 86.

Måndagen den 14 september.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 8 innevarande september.

§ 2.

Föredrogos vart för sig:

sammansatta stats- och lagutskottets nr 2 utåtande, nr 1, i anledning av vissa av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen under andra huvudtiteln gjorda framställningar;

lagutskottets memorial, nr 36, angående arvode åt den, som inom lagutskottet biträtt vid behandlingen av dels Kungl. Maj:ts proposition nr 57 med förslag till strafflag för krigsmakten m. m., dels ock de i anledning av propositionen väckta motioner; och

andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande, nr 8, med anledning av första kammarens beslut rörande inom andra kammaren väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående förbättrad organisation av hushållningssällskapen.

Kammaren biföll vad utskotten i nämnda utlåtanden och memorial hemställt.

§ 3.

Ordet lämnades härefter på begäran till

Interpellation.

Herr Staff, som yttrade: Herr talman, mina herrar! Det måste väl erkännas, att det under dessa tider skulle vara synnerligen påkallat, att tidningar och skriftställare ville ålägga sig någon behärskning i fråga om uttalanden rörande den ena eller den andra av de makter, som deltaga i det nu pågående världskriget. I detta avseende fruktar jag, att vi måste erkänna, att åtskilligt har brustit, och jag vill icke fördölja, att jag genom en hel del enskilda meddelanden äger kännedom om, vilken livlig och för vårt land farlig och skadlig förtrytelse sådana uttalanden väckt i vissa av de ifrågavarande länderna.

Andra kammarens protokoll vid senare riksdagen 1914. Nr 86. 1

Interpellation.

(Forts.)

Rörande tidningar och skriftställare i allmänhet är det ju icke möjligt annat än att uttala bestämda och enträgna önskningsar om iakttagande av takt och grannligheten. Men det synes, som om andra åtgärder böra vidtagas, då det går ända därefter, att tidskrifter, som utgivas med statsunderstöd, göra sig skyldiga till utsvävningar i hithörande hänseende. I går överraskades man av en uppsats i Aftonbladet, som under rubriken »Världskriget och vi. Våra främsta tidskrifter om vårt utrikespolitiska läge», meddelade utdrag ur dels Statsvetenskaplig Tidskrift, dels Det Nya Sverige och dels Svensk Tidskrift. Av dessa är den förstnämnda, utgiven av professor Fahlbeck, understödd med statsmedel. I den uppsats, som Aftonbladet med efter min tanke synnerligen stor brist på omdöme, det måste jag säga, ger ytterligare offentlighet åt, har utgivaren av tidskriften sökt att sätta sig till doms över och utreda de krigförande makternas större eller mindre skuld och deras rätt eller brist på rätt till andra folks sympatier. Han yttrar där om England, att man icke kan hysa någon medömkan med detta land, »vars hänsynslösa köpmannapolitik under sir Edward Greys ränkfulla ledning nu kommit detta land att sälla sig till Tysklands fiender, då det kunnat som Italien hålla sig utanför».

Jag betecknar ett sådant yttrande såsom synnerligen omdömeslöst, och jag beklagar i allra högsta grad, att det kan ha förekommit i en tidskrift, som åtnjuter statsunderstöd.

Men jag anser, att det icke är tillräckligt med ett sådant beklagande, utan jag hemställer om kammarens tillstånd att till hans excellens herr utrikesministern få rikta följande spörsmål:

Har ers excellens bemärkt, att i senast utkomna häfte av Statsvetenskaplig Tidskrift, vilken tidskrift åtnjuter statsunderstöd, förekommer en uppsats av utgivaren, professor Fahlbeck, rörande det nu pågående världskriget, i vilken författaren intager en synnerligen utpräglad, för att icke säga hätsk ståndpunkt gentemot särskilt en av de krigförande makterna? Kommer med anledning härav någon åtgärd att vidtagas från regeringens håll?

Jag tillåter mig tillkännagiva, att under förutsättning att kammaren skulle behaga ge sitt tillstånd till framställandet av denna interpellation, jag för min del icke kommer att förvänta något svar från regeringsbanken, för den händelse man inom de närmaste dagarna av de allmänna tidningarna kommer att inhämta, att en eftertrycklig erinran till tidskriftens utgivare blivit från vederbörande departementschef gjord därom, att det icke överensstämmer med hans ställning att skriva på detta sätt.

Ifrågavarande anhållan bifölls av kammaren.

§ 4.

Anmälades och godkändes särskilda utskottets nr 1 förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts till riksdagen avlåtna propositioner i fråga om ordnandet av rikets försvarsväsende m. m.;

nr 265, angående familjeunderstöd åt sådant stamanställt manskap, som fullgör tjänstgöring till rikets försvar; och

nr 266, angående rätt för arméns manskap med fast anställning att åtnjuta dagavlöning vid sjukdom.

§ 5.

Justerades protokollsutdrag.

§ 6.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Olsson</i> i Berg	under 6 dagar fr. o. m. den 15 sep.,		
» <i>Igel</i>	» 10 » »	» 15 »	
» <i>Svensson</i> i Betingetorp	» 5 » »	» 15 »	och
» <i>Leander</i>	» 8 » »	» 18 »	

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 11,17 f. m.

In fidem
Per Cronvall.